

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 „ — „
Na štvrt roka ... 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ :
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Sláva Bohu na výsosti.

Tisíc deväťsto jedenásť rokov uplynulo od tej večne pamätnej noci, keď nad mestečkom Betlehemom zavznel anjelský hlas: «Sláva Bohu na výsosti a pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi!»

Touto nebeskou zvestou anjeli oznamovali človečenstvu, že sa narodil ten dávno prorokmi predpovedaný a dychtively očakávaný Spasiteľ Ježiš Kristus, ktorého Boh Otec poslal na svet, aby poblúdený ľud vyučoval o pravde božskej, ukazoval mu cestu vedúcu do spasenia večného a konečne aby podstúpil mučedelnickú smrť na dreve kríža, aby nás vykúpil zpod moci diabla, učinil dietkami Boha, Otca svojho a dedičmi kráľovstva nebeského.

Cit nekonečnej lásky Vykupiteľa nášeho naproti človečenstvu v radostné dni jeho narodenia rozohrieva všetky verné duše kresťanské. Rodičia deťom, deti rodičom, brat bratovi, priateľ priateľovi na znak svojej lásky podávajú dary a v pokoji a radosti slávia vznešenú pamiatku narodenia Syna Božieho. Láska Ježišom Kristom vštepená do kresťanských srdc, nerobí rozdielu medzi ľuďmi dľa rodu, zamestnania, reči, lež objímajúc celé človečenstvo, osvecuje duše poblúdených, vede ich na pravú cestu spasenia, ošetruje chorého, napomáha núdzneho teší zkomúteného, posilňuje slabého, pozdvihuje zúfalého, aby sa vyplnili anjelské slová: a pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi!

Koho srdce opanovala Ježišom hlásaná láska ku spolubližnému, ten v plnej miere požíva aj ten duševný pokoj, ktorý zvestovali anjeli ľuďom dobrej vôle. Duševný pokoj je zna-

kom dobrého svedomia a dobré čisté svedomie je odmenou statočného počestného života. Neni ale väčšieho pokladu, ako je pokojné svedomie. Pokojné svedomie napomáha naše zdravie, dodáva nám sily ku ťažkým zápasom o život a osladzuje nám trpkosti, ktoré nás neustále stihajú. Človek pokojného svedomia, dopraje duševného pokoja aj svojmu bližnému, bo vyhýba vetkým zvadám, sporom, roztržkám a neporozumeniam; v jeho srdci niet závidosti a falosnosti; s radosťou koná všetko, čo mu nakladajú Božie prikázania, cirkevné a svetské zákony, bo vie, že každý zákon a každá vrchnosť pochádzajú od Boha. V nekonečnej láske Syna Božieho máme teda prameň nášho blaha tu na zemi a záruku nášho spasenia a večného života tam na druhom svete. Aby sme ale toto dosiahnuť mohli, musíme žiť dľa jeho svätého učenia a dľa jeho prikazov.

Anjelský hlas, ktorý pred vekami oznamoval svetu narodenie Syna Božieho, rozlieha sa každoročne v tieto dni po všetkých končinách sveta, kde rozšírilo sa jeho sväté učenie. Sláva Bohu na výsosti a pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi! Oh, nech tento anjelský hlas preniká všetky tie srdcia, ktoré ešte sviera ľad zkazovanej lahostajnosti a chladnosti ku nášemu svätému náboženstvu, ktoré ohlasoval Spasiteľ Ježiš Kristus. Sláva Bohu na výsosti a pokoj ľuďom dobrej vôle na zemi! Slová tieto nech z hriešneho spánku prebúdajú všetkých, ktorí strvávajú v záhubnej nečinnosti, kým nepriatelia všetkého svätého ničia najväčšie poklady človečenstva: vieru v pravého Boha a základy pokoja medzi národami sveta. Sláva Bohu na

výsosti a pokoj ľuďom dobrej vôle! Aby aj na zemi vzrástala sa sláva pravého Boha a panoval tu ten blažený pokoj, ktorý ohlasovali anjeli pri narodení Ježiša Krista, slova anjelov nad Betlehemom, všetkých synov a bratov sv. cirkvi nech spájajú v nezklatnej Jednote.

Kresťanská ľudová strana za učiteľstvo ľudových škôl.

(Dokončenie.)

Karol *Huszár* krajinský vystanec kresťanskej ľudovej strany v interpellácii jeho na ministra kultu spomenul

Ponosy učiteľov náboženských škôl.

Poľahky učiteľských plátov najväčšia krivda stáva sa učiteľom náboženských škôl. Vidno to z toho, že na príklad v meste cez 30 rokov slúžiaci štátny učiteľ má platu 2600 korún, za ten istý čas na dedine účinkujúci učiteľ dostáva len 1500 korún. Pod touto hroznou anomaliou najviac trpia učitelia katolíckych ľudových škôl. Premnohé ponosy vznikajú aj pre

neporiadne vyplácanie štátnej podpory.

Nejedon učiteľ usádlil sa v obci, do ktorej je vymenovaný alebo kde ho vyvolili, neraz ale aj 6—7 mesiacov musí čakať, kým dostane tú štátnu podporu, ktorá mu dľa zákona príslúcha. (Tak je! z ľavej.) Za tento čas chudí učiteľ nevie si ináč pomôcť, upadne do dlhov. a vystavený je najväčším hmotným starostám (Tak je! Tak je! z ľavej.)

Pavel *Farkas*: Využitkujú ich buriči. (Veľký hluk z ľavej.)

(Učitelia na galerii prítomní, päťami hrozia židovi Pavlovi *Farkašovi*, ktorý interpellanta jednostajne pretŕha v reči.)

Martin *Lovász*y: Prečo im nepomáha *Farkas*!

Karol *Huszár* (šárváarsky): Učiteľov netreba buriť, dosť ich buri bieda v ktorej sa nachodia.

Géza *Polónyi*: Tak je! Najnebezpečnejší burič je bieda!

Karol *Huszár* (šárváarsky): Jestli učiteľov po celej krajine dačo znepokojuje a buri, to je zaiste tá reč, ktorú v kruhu pracovnej strany povedal gróf Štefan Tisza.

Penzie učiteľov.

Za nevyhnutne potrebné držím revíziu zákona o penziach učiteľov. Všestranne slyšaf ponosy i o tom, že platy organistov rátajú ku platom učiteľským, pri penzionovaní organistu učiteľa, plat organistu neberú do povahy, kdežto organista ako taký celkom inú prácu vybavuje ako je tá, ku ktorej je povinný ako učiteľ.

V záujme kultúrnej práce učiteľa a tiež aj pokojných pomerov, aké panoval majú medzi učiteľom a občanmi, za nevyhnutne potrebné držím bezodkladné vymenenie párbéru. (Schvaľovanie z ľavej.) Neraz i najslachetnejších intencií učiteľ pre párbér nepríjemnosti má s občanmi. Tomu ale dalo by sa vyhnúť, keby už raz aj otázka párbéru konečne bola usporiadaná.

Mnoho sa ponosujú učitelia i na to, že platy nedostávajú riadne a v určený čas. Aj na to sa všestranne ponosujú, že len po mnohom sem-tam chodení prichádzajú ku ich platu, čo veru len na haňbu slúži zvlášte štátu. (Hluk z pravej.)

Chorí učitelia.

Treba mi spomenúť i to, v ak veľkej biede nachodí sa u nás učiteľ, keď ochorie a není schopný práce. Jestvujúce zákony nariaďujú, že udržiavateľ školy len cez jedon rok povinný je starať sa o zastupiteľa chorého učiteľa. Po jednom roku udržiavateľ školy není povinný chorého učiteľa, následkom čoho ten i s jeho rodinou upadne do najväčšej biedy a nepozostáva mu nič iného, ako aby vandroval z nemocnice do nemocnice.

S týmto pravda nevyčerpá som ešte všetky biedy nášeho učiteľstva. Cieľom ulavenia preťažkého stavu učiteľstva ja za nevyhnutne potrebné držím, aby štát, patrične vláda, všetko to, čo zamýšľajú poskytovať učiteľstvu, dali mu dobrovoľne, bezodkladne a chytro. (Hlučné schvaľovanie z ľavej a krajnej ľavej.)

Karol *Huszár* v tomto smysle zadal rezolučný návrh na ministra výučby a finančných záležitostí. Minister výučby odpovedal hneď na predstretý návrh a osvedčil sa, že z jeho stránky na tom bude, aby už od roku 1912. uľavený bol krušný stav učiteľstva.

Zmužilé vystúpenie Karola *Huszára* v zá-

ujme učiteľstva, nech k tomu povzbudzuje sbor krajského učiteľstva, aby jeho ctení členovia zvlášte pri voľbách krajských, podporovali kresťanskú ľudovú stranu.

Memorandum

Katolíckej Ľudovej Jednoty v záležitosti volebnej reformy.

Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry medzi inými kultúrnymi spoločnosťami vyzval i správu Katolíckej Ľudovej Jednoty, aby vyslovila mienku o volebnej reforme. Spravujúca rada Katolíckej Ľudovej Jednoty následkom toho zo zasadnutia 17. decembra 1911. vydržiavaného, na ministerpredsedu grófa Khuena-Héderváryho upravila memorandum, s ktorým bezpochyby súhlasí väčšina členov Jednoty a ktoré má nasledujúcu osnovu:

Roku 1908. v našej vlasti bolo 1,119.000 voličov. Tento počet zodpovedá 6,2 procentom občianskeho obyvateľstva Uhorska, Doospelého mužského obyvateľstva ale je to 27 procentov. To je veru pomerne malý počet. V moderných štátoch europejských je on ten najmenší. Už aj ohľadom na tento pomerne malý počet voličov, stav terajšieho volebného systému je vôbec neznesiteľný. Nemožnosť terajšieho stavu zvlášte v tom väzi, že od roku 1848, teda behom 60 rokov na poli volebného práva, žiadna podstatná premena nebola prevedená. V Uhorsku ale od roku 1848. staly sa veľmi veľké premeny. Veľa sme pokročili v kultúre a v blahobyte a sociálne pomery naše sú teraz inšie ako byly volakedy.

Na vláde nachodiace sa stránky a štátnici cez desaťročia odkladali prevedenie reformy volebného práva, čo iba ako veľké nešťastie považovať treba ohľadom na túto, pre veľkej významnosti a s vývinom národov takmer srastenú otázku, neni teda divu, že pre nesplnenie oprávnených nárokov jednostajne srastajúca rozhorčenosť opanúva obecnosť a že následkom toho i zodpovedné prevedenie tejto reformy, s každým dňom stretá sa s vždy väčšími ťažkosťami. V otázke tejto veľkej reformy mýliť sa môžu i najvitečnejší štátnici. Quizot ešte začiatkom r. 1848. hlásal, že nikdy ne-

svitne deň všeobecného volebného práva a o niekoľko týždňov na to videl, že sa zklamal. Nebezpečným zklamáním sa, treba ale predeísť. Oprávnené nároky treba vyplniť. V Uhorsku bezodkladne treba previesť reformu volebného práva!

(Pokračovanie nasleduje.)

Naša stoličná samospráva.

Pápežský praelát a krajský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Ján Molnár, z príležitosti pojednávania rozpočtu ministerstva vnútorných záležitostí, v krajskom sneme povedal reč, v ktorej posudzoval našu stoličnú administráciu. Predniesol o tejto veci také nepodvrátne pravdy, ktoré sa vládnym mungom niako nepáčily. Ako by aj, veď oni svoje mandáty zväčša ďakovať môžu stoličiarom, týmto starodávnym a rôznymi masťami potreným kortešom! Vzdor toho, ani Héderváry nezapiera, že v našich stoličiach panujú mnohé neriady, nedal ale garancie, že chyby napraví, iba to vykonal, že nahovoril dvoch vládných poslancov (Haydina a Ivána Rakovszkyho), aby rečnili o soštatnení stoličnej administrácie. Tí to aj ochotne nrobili a pre to ušlo sa im nemilých poznámok zo strán opozičných.

Vláda teda tiež nezapiera, že stoličná samospráva je zlá, zostaralá. Ozajsná mrtvola, ktorá už z ďaleka neprijemno páchne. Vie toto mungovská vláda, predsa ale ničeho nerobí k opraveniu stoličnej administrácie v rámci samospravy. Prečo? Lebo stoličné úrady sú útočiskom pre zkrachovaných zemančikov a ponevác stoliční úradníci sú patentovaní korteši. Starý Koloman Tisza zpotvoril stoličnú administráciu, keď za úlohu stoličných úradských vyznačil kortešovanie a s tým spojené bašovanie. A stoličiaru túto povinnosť až podnes prísne konajú, aby neutratili priazeň ministra vnútorných záležitostí a jeho tajného radcu Alexandra Jeszenszkyho, ktorý už aj Bánffycké volby «spravedlive a zákonite» riadil a previedol.

Prečo že je planá naša stoličná administrácia? Prečo stoličiaru aspoň tak neplnia svoju povinnosť, ako ju plnia štátni úradníci? Preto nie, lebo stoličné úrady prepínené sú ľuďmi neschopnými. Títo vedia výborne v karty hrať, sháňať sa po polovkách a zabávať sa,

lež pravdu vysluhovať, s občanmi ľudsky zachodiť, cítiť si ich slobodu, to ver nevedia. Ako by vedeli pracovať takí ľudia, ktorých otcovia žili v zemanských kúriach? Nepracovali nikdy a mali všeliaké privilegia? Darebácky duch praôtcov prešiel aj na ich potomkov, preto stávajú sa v mnohých stoličiach také škandále, o akých chýru niet v susednom rakúsku. Tam sú ľudskí úradníci. Tí neprenasledujú občanov v čas voľieb. Tí nemajú nadpráva, aké u nás majú nielen slúžnovci, lež aj ich pisari.

Pomyslime si len, čo sa robí v našich stoličiach pri rychtárskych voľbách! Zákon hovorí, že občania si volia rychtára, oprávde však vymenúva ho slúžny. Je to pravda? Tam máme stoličné voľby, Na stoličnom dome porobia kandidácie. Natisnú na okresy neznámych panákov, ostatnie ponechajú na slúžneho a na notára a títo prevedú voľbu s «tajným hlasovaním». Mám spomenúť krajinské voľby? O, to je už veľmi stará pesnička! Počas kortešacie v stoličných úradoch nič iné nerobia, len čo opozičných voličov citujú a pokutujú. Slúžnovský úrad kortešuje za vládneho kandidáta, bárs to zákon prísne zabraňuje. Mmohých slúžnvcov už oznámili preto u súdu, lež ešte ani júdného z nich netrestali pre nezákonné kortešovanie. Hja, sedliak, to je niečo iné.

Pohliadi ime, akú slobodu požívajú občania, keď chcú daaký spolok utvoriť, keď chcú poradu, shromaždenie vydržiavať, alebo usporiadať divadelnú prednášku, na nejž i slovenský kus prednesú. Nad týmto rozhodnú slúžnovci. Hádam dľa zákona? Čoby! Pamätajme sa, aké škandále povstávaly na mnohých ľudáckych shromaždeniach. Tam ukázala naša stoličná administrácia svoju surovosť. Nikto nebúril na tých shromaždeniach a predsa prítomní tam boli žandári a vznikly pravoty. Mnohých pokutovali peniazmi, ba ešte aj do žalára odsúdili. I sám prvý vodca katolíkov gróf Zichy mal prížitosť vidieť a zkusiť nadvládu bývalého žilinského slúžneho, keď ho na rozkaz tohoto bašu obstáli žandári.

Či treba krajšej slobody? Takej veru nemajú ani africkí ludožrúti! A prečo to násilie? Prečo to darebáctvo? Čo chcú s tým docieľiť? Snáď otročiť ľud? Prinútiť ho ku poslušnosti? Vzbudiť v ňom lásku ku domovine a úctu ku

vrchnostam? Lárifári! Čo dobrého môžu docieľiť s násilienstvami? Lud nie je hovädo. Má cíť, vôľu, ba už aj presvedčenie. Nie, pánovia, to čo vy tak častokrát robíte, to nepovzbudí lud ku vlastenectvu, ba naopak. No, veď sami zkusujete, aké to má následky. Preto dolu zbraň! Len dľa zákona a svedomia máte spravovať lud. Buďte ľudskí a spravodliví, nech cíti lud, že nie je cudzincom vo vlastnom hniezde.

Naša stoličná administrácia len vtedy bude dobrá, keď ju do rúk dostanú ľudia spravodliví pilní a svedomití. Správcovia stolic nesmú byť kortešmi a tyranmi, lež priateľmi ludu a cíťtelmi zákonov.

Ondrej Hladký.

Osvedčenie.

Také plané noviny ako je myjavský «Obzor», nezvykol som čítať, tým menej do reči sa púšťať s takým chýrnym redaktorom, ako je Filberger a s takým podlým dopisovateľom, ako je laziansky «Pozorovateľ». Že prítomne predsa odpovedám na ich podlosti, to len preto robím, bo mi moji priatelia doručili muchotrávku «Obzor» a prosili ma, aby som odpoveď dal tomu bláznivému Filbergerovi a tiež aby som na známosť dal obecenstvu, že som tak Filbergera, ako i jeho lazanského dopisovateľa odovzdal súdu.

Lazanský «Pozorovateľ» píše, že som ja pred voľbami v Lazanoch cigánil, keď som v mojej reči povedal, že pravota pre pajtu je už zakončená a že Lazanci oslobodení sú od pravoty.

Táto vec má sa nasledovne:

Nielen lazanských, lež aj porubských a kanianských fárnikov, tak prievdzský ako aj nitrianský stoličný súd odsúdil na zaplatenie celej pajty. Fárnici apellovali na ministerium a potom prišli ku mne, aby som ich ako ablegát zastupoval. Ja som aj šiel do ministeriuma ku pánu Váradymu a informoval som tam v tom smysle, že vec tú ani fárnici, ani pán farár neni sú povinní zaplatiť, lež jedine patronát.

V ministerstve zrušili dva prvšie výroky súdu a fárnikov oslobodili od zaplatenia. Toto je svätá pravda. Takto sa vec má. Toto som povedal v Lazanoch a povedám to aj dnes. Kto ináč vypráva, ten cigáni.

Lazanský «Pozorovateľ» teda cigánil a kmí-
nov nech vo svojom tábore hladá, tam ich je
dost. U nás neni takých.

Ja som pevne presvedčený o tom, že v la-
zanskej fárnosti každý jedon statočný fárnik
mne verí, bo som ja ešte nikdy nikoho neokla-
mal a o celej tejto pravote a o mojej pravdo-
mluvnosti presvedčiť sa môžu tak u ich pána
farára, ako aj u slúžnovského úradu. Pre po-
tupné urazenia a plané výrazy, bezkarakterného
«Pozorovateľa» odovzdal som súdu a výsledok
pravoty svojim časom na vedomie dám ctenému
obecenstvu.

Včul by som mal dať odpoveď Filbergerovi
na jeho článok, ktorý on podpísal. Ako som
jeho článok prečítal, prišiel mi na rozum besný
pes, ktorý všetko hryzie, čo mu v ceste stojí.
Nuž veru ja uznávam, že ja Filbergerovi veľmi
v ceste stojím. Že on ale tak robí, ako ten
besný pes, za to je len na pošulovanie, Preto
aj prosím všetkých spoluobčanov okresu, aby
to nemali za zlé Filbergerovi, keď on raz bi-
skupov, raz farárov a kaplánov a zas občanov
a remeselníkov a zas mňa kúše a hryzie. Veď
pes, keď je besný, vtedy nevidí. Ja mu teraz
nemam nič za zlé. Tým menej, bo veď ho v
tomto okrese všetci veľmi dobre známe. Dobre
vieme, čo s nami vyvádza a čo aj v jeho kan-
cellárii robil. Dobre vieme, že je on do cirkusa
súci za pajáca.

Chudiak Filberger, pre toho mäsiarskeho
tovaryša iste ani spávať nemôže. Filberger už
zabudol, že do Prievidze listy vypisoval a pro-
sil, aby ten mäsiarsky tovaryš ako ablegát na
tom pracoval, aby on, Fiberger, zpiatky dostal
sa do Prievidze. Filberger už zabudol, že on
v Prievidzi pamiatky nechal pri špitáli. Fiberger
tuším zabudol, kto v Myjave s obecným drevom
kúri. Zabudol on i na mnohé iné maličkosti,
o ktorých by sa dalo všeličo napísať. Veď ale
príde rad ešte aj na toto. O tomto nech píše
«Obzor!»

Treba mi zvlášte vyzdvihnúť, že chudiak
Filberger pre mňa a pre ľudovú stranu ani
spať nemôže. Píše, že je už koniec ľudovej strane.
Ba ešte čo! Nuž ale nečudujme sa, že sa Filber-
gerovi vždy o žaludi sníva. Dobre vie Filberger
čomu je koniec. Istotne je koniec, nie ľudovej
strane, lež prievidskému mandátu. On to musí

vedeť, bo prečo by tak besno kortešoval po
prievidzskom okrese. Ďakujeme mu za to, že
nám zradil, že bude u nás voľba. Teda sa už
budeme chystať k voľbe. A nech len príde Fil-
berger k nám kortešovať, budeme mať zas
dobrý cirkus.

Ctených čitateľov «Kresfana» konečne pro-
sím za odpustenie, že v tak neobyčajnom tóne
píšem. Preto som tak písal, bo Filberger a da-
ktorí jeho dopisovatelia inakšie nerozumia. Na
rozlúčku Filbergerovi len toľko odkazujem, nech
len ďalej píše, bo veď psi hlas do neba neide.

Koloman Brestyenzsky.

Preč s alkoholom!

Švajciarsky biskup Augustin Egger ohľadom
antialkoholizmu miedzi iným to povedal: «Ešte
som nikoho nenašiel, ktorý sa za niekoľko rokov
úplne sdržal liehových nápojov, že by sa v
každom ohľade nebol cítil lepšie ako predtým.
Čo sa mňa týka, môžem dokázať, že mi teraz
lahšie ide práca, lepšie spím, vše som veselý,
lekárom dám menej zárobku ako pred 20 ro-
kami, keď som liehové nápoje ešte mierne
užíval.»

Professor university dr. Daniel Konrady vy-
slovuje sa nasledovne: «Alkohol nemôže byť
výživnou látkou, lebo čo raz omámi a zabíja,
môže byť len otravou a na žiadon pád potra-
vou a následkom toho takú vec nepotrebuje
ani ľudská ani zverská ústrojnosť.»

2000 anglických lekárov ešte r. 1848. pod-
písalo a vydalo nasledujúcu mienku: «My dolu-
podpísaní sme presvedčení, že: 1. Príčina ľud-
ských bied, chudoby, chorôb a zločinov naj-
viac nachádza sa v užívaní liehových nápojov.
2. Uplné zdravie udržať možno celkovým zdržo-
vaním sa liehových nápojov, vína, piva, pá-
lenky atď. 3. Aj tí ľudia, ktorí náruživie privykli
k liehovým nápojom, bez všetkých škodlivých
následkov môžu sa ich alebo naraz alebo po-
maly zrieknuť. 4. Uplné sdržovanie sa liehových
nápojov slúžilo by u všeobecnému blahobytu,
k mravnému a hmotnému zveladeniu a ku naj-
väčšej blaženosti.»

Nothnagel, professor viedenskej university
zase to povedal: «Hriech pácha ten lekár, ktorý
hovorí, že víno živí. Trebárs alkohol v istej

miere príjemný cit spôsobuje u človeka, predsa je v každom páde otravou a úplnú pravdu majú tí, ktorí hovoria, že alkohol je človekovi zcela nepotrebný».

F. K.

POLITICKE CHYRY.

Utvorenie hlavnomestskej kresťanskej strany.

Poprední katolíci hlavného mesta v nedeľu 17. decembra vydržovali shromaždenie v Katolíckom Kruhu. Početne navštívené shromaždenie zahájil krajinský vysianec Karol Huszár. V krátkosti označil program a úlohy strany, ktorú zamýšľajú utvoriť kresťanskí občania hlavného mesta. Cieľom tejto strany je, hlavné mesto vyslobodiť z rúk demokratov a kresťanské zásady uplatniť v celom obore verejnej správy hlavného mesta. K dosiahnutiu týchto šlachetných cieľov organizácia kresťanských občanov prevedená má byť vo všetkých okresoch hlavného mesta. Utvorenie strany kresťanských občanov v hlavnom meste s veľkým oduševnením vyslovené bolo jednohlasne. Socialdemokrati, demokrati, slobodní murári a židovstvo pukajú sa od jedu, že kresťanský mešťania Budapešte opovažia sa organizovať. Ved to nebudaj ešte i horšie príde na tie židovské klikky, ktoré pre ospanlivosť kresťanského obyvateľstva, zcela opavaly hlavné mesto.

Vláda. bojí sa ex-lexu.

Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry i s jeho vládou bojí sa ex-lexu. V liberálnom politickom kruhu pracovnej strany zpočiatku pevne na to rákali, že krajinský rozpočet na rok 1912. silou-mocou preženú do sviatkov alebo aspoň do konca roka. Včul ale nahliadajú, že sa prerátali. Z tej príčiny aj finančný minister Ladislav Lukács v snemovom zasadnutí 19. decembra predstrel zákonný návrh na povolenie indemnity na jeden mesiac. Ponevác opozícia pri povolení indemnity nerobila prekážky, väčšina snemu odhlasovala návrh v najbližšom za-

asadnutí 20. decembra! Vláda pracovnej strany dostala indemnitu na jeden mesiac a môže včul ďalej pokojne vurštlovať.

Porada kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana snemová v pondelok 18. decembra vydržovala poradu, ktorej predsedal skutočný vnútorný tajný radca, bývalý minister okolo osobnosti kráľa gróf Aladár Zichy. Do delegácií pri všestrannom súhlase kandidovaný bol gróf Aladár Zichy. Poťažne memorandum štátnych úradníkov uzavrela kresťanská ľudová strana snemová, že s touto záležitosťou zaoberať sa bude v najbližšej porade.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov pred vianočnými prázdninami pojednávali rozpočet ministerstva kultu a výučby. Túto príležitosť použili zas židovsko-slobodnomurárski vyslancovia pracovnej strany a zvlášte žid, slobodný murár Samuel Kelemen vylieval jeho čiernu žľču na katolícke školy a na Mariánské Kongregácie. Na opovážlivé výbuchy židovsko-slobodnomurárskych vyslancov v kratšej reči odpovedal dr. Julius Simonyi-Semadam z kresťanskej ľudovej strany a pápežský praelát Ján Molnár, ktorý proti Jánovi Hockovi vyslovil sa o zásade slobodnej cirkvi v slobodnom štáte. Zvlášte nebezpečnú zásadu túto, ako povedal pápežský praelát Ján Molnár, neverci tak si vykladajú, že slobodnému štátu všetko je slobodno, cirkve ale nič neslobodno, tá má byť otrokyňou beznáboženského, teda pohanského štátu.

RAKUSKO.

Rakúsky ministerpredseda barón Karol Stürgh minister obchodu rytier Roessler, finančný minister rytier Zalesky a minister železníc barón Forster v nedeľu 17. decembra navštívili uhorskú vládu. Ministerskej porady nebolo. Prišli teda sem snád len preto, aby Hédervárymu vinšovali šťastlive sviatky.

Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštana!»

Z CUDZOZEMSKA.

Taliano-turecká vojna. Rímske smerodajné kruby nie sú spokojné s vojenským položením na africkom bojišti. Pri tripolisi Turkom a Arabom podarilo sa Talianov napriek vôli prinútiť, aby v terajšej neprajnej čiastke roka napredovali, kdežto oni sami utiahli sa do prajných pozícií. Tú istú taktiku sledujú aj v Cyrenayke, kde 21.000 Talianov stojí vóči 25.000 Turkom a Arabom. V Ríme sa veľmi obávajú pre Dernu, lebo tu sú strategické pomery ku obrane veľmi neprajné. V Neapoli novších 10.000 ľudí vysadta va lode. Najbližšie vyjdú kráľovské dekréty, ktoré splnomocnia vládu, aby do 31. decembra na ciele tripoliskej expedície mohla vyzdvihnúť 25 millionov novšej mimo-riadnej požičky.

Revolúcia v Čine. Čínska vláda cieľom utlačenia revolúcie sľubuje všeliaké reformy. Vodcovia revolúcie reformné návrhy vlády vyhlásili za neprijateľné. Následkom toho vyhlásenie Číny za republiku na prahu stojí. Hlavným mestom čínskej republiky má byť Nanking.

Upozornenie.

Ponevác nám nikto nič nedá darmo, my naše noviny tiež nemôžeme darmo posielat' ct. čitateľom. Preto aj vyzývame ich s týmto, aby bezodkladne odoslali nám nielen predplatok na nastávajúci rok, lež kto s cenou novín zaostal, i celú dlžobu, tym viacej, bo v protivnom páde s koncom mesiaca decembra prinútení budeme, na ich atressu zastaviť ďalšie posielanie novín.

Ján Molnár
pápežský praelát, vydavateľ.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

BESEDNICA.

Svätá noc.

Tých nocí iste bolo dosť,
v nichž duly víchry hriechu;
rozkošou bujnou spítá zlosť
bijala pravdu v smiechu
Potupne-drzom: načo, vraj,
zákony Božie ľudu,
niet neba! Len tu pravý raj!
Hej, boly časy, budú!...

Boh dobrý hovel svetu len,
On v láske neprebraný;
vše sľahnul bičom ponadeň,
vše cítiť dal i rany —
nezrunil predsa dielo On
rúk svätých voskrz znovu,
v znamenie mieru v neba sklon
dal: hviezdu Jakubovu.

A slietla ešte jedna noc
na polia Betlehema,
v nej darov lásky spýchlo moc
na zlorečené plemä:
plá hviezda jasná z Jakuba,
v nej Slnce spásy vychodí,
v ňom pravdy Božej záľuba
mier večný svetu rodi!

Syn Boží v lono matere
prešťastnej padá z neba...
On koniec zavdá nevere,
dá ľudstvu pravdy chleba,
On dušu hriechom zabitú
k životu vzkriesi zase...
Tak hore srdcia: k blankytu
pozrime v plnom žase!

Ba zplesaj v svätý Vianoc čas
ty, hriešne srdce, znovu,
ku slávospevu povznes hlas
s anjelmi v pieseň novú:
po tmavej noci jasný deň
mier večný svetu hlása,
nám z lásky Božej kynie len
po zlorečenstve spása!!

Na vianoce.

I.

Po spišskej hradskej od Kézmarku k magurskému vrchu kráčajú dvaja Kamjončani, tam od Poprádu. Na chrbatoch nesú tanistry s drôtom, malé pasce na myši, drótové košíky a iné drobnosti. Starší nesie väčšiu tanistru a temer prázdnu, mladší — asi dvanásťročný chlapec — nesie na chrbte tanistru menšiu, plnú. Vracajú sa domov — smutní. Teraz je veľká drahota, nuž medzi ľuďmi niet peňazí. Neradi dávajú dačo zarobiť, bez čoho sa môžu zaobiť a keď aj niekto nečo dá odrotovať, radšej utrhne, než pridá.

Kamjončani zarobili málo a vracajú sa po namáhavom sem-tam chodení domov ustatí a umdlení, bez zárobku a bez peňazí.

Pomaly kráčajú zamrzlou hradskou. Studený a štíplavý vetor piska od Tatier do tvár a trepe do očí ostré ihlice sňahové. Cesty zle ubýva.

Starý — otec — kráča pomaly, každú chvíľu zastavuje sa a boľastne kašle. Pozerá smutne v tú stranu, kde hučia vetry Tatier a kde pod stráňou v chalúpke drevenej čaká ho žena, čakajú dve malé, ale milučké detičky. Pri tejto vzpomienke zčervenely trochu jeho bledé líca — lež oči mu zvlhly.

Pravou rukou stisknul bakulu, ktorou sa podpiera a ľavá trčala v špinavej hrubej rukavici, okraj tanistry. Tanistra bola temer prázdna a predsa, neborák, div že pod ňou neklesal.

— Čo robí žena? Čo robia detičky? Kedy ich zase uvidí?

Miesto odpovede zaskučal mu okolo uší divý vetor...

Chlapec sa ponáhla — a ponáhlal by sa ešte viac aby sa zohrial. Ale otec nemôže stačiť. Líca chlapcové horia — i ruky, holé, sú siňavé od mrazu a vetru. Pod chudobnou a špinavou halenou nemá iného obleku, len košeľu z hrubého konopného plátna, cez ktorú mu z ramena visí remeň s mosadzným krížikom a malou kapsou. Chlapec necíti zimy, vetru sa nebojí: len ustavične bokom po otcovi starostlivo pozerá. Vidí skrehnutú tvár, čuje boľastný kašeľ — a to ho smúti a ľaká. V smutnom tušení počal rezkejšie kráčať.

— Neponáhľaj sa tak, Jozefko môj, dieťa moje! Veď už nikam nevládzem! — napomína ho otec.

— Čože tak ťažko vám, tatko? — pýta sa malý chlapec.

— Ach, ťažko, veľmi ťažko, syn môj drahý! — odpovedá otec zádušným hlasom.

— Dajte, tatko. všetko do mojej tanistry, ba aj tanistru vám ponesiem, len aby vám bolo ľahšie! — vraví dobrý chlapec.

— Nie, syn môj, však už skoro dojdeme do Slovenskej Vsi. I ty si už ukonaný — nožičky máš ubolené...

A zase kráčali oba pomaly a ticho vedľa seba.

O chvíľu prišli k dedine. Zašli do hostinca, ktorý

stál na hornom konci pri hradskej, proti kostolu, na návrší. Dedina rozprestierala sa po oboch stranách potoka.

Už sa stmievalo. V hostinci nebolo nikoho, bo to bolo pred štedrým večerom a vonku zima a škaredo, že sa nikomu nechcelo do obďalného hostinca. Silný, tučný hostinský s dobráckou tvárou a modrými očima sedel sám pri peci a čítal noviny.

Dvere sa otvorily; do šenkovne zafučal studený vetor, zatočil sa okolo pece a zašuchotal novinami hostinského.

Vošli naši známí...

— Pochválen Pán Ježiš Kristus — pozdravil starý.

— Na veky amen! Vitajte! A čo tak neskoro zo sveta? — prihovára sa hostinský ako dávno známému.

— Veru neskoro. Zárobku nenie a ja som celý zunovaný a chorľavý! — žaluje sa starý.

(Pokračovanie nasleduje.)

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmenou vyznačená rozprávka.

Napísal: **Ondrej Kriston.**

Pomsta.

Možno si predstaviť ako sa cítil Gregor Kresanica. Veď o jeho haňbe kotkodákala každá kura v Sliepkovej. Rozžialený zabral sa do Stehlikova, aby udrel na zvon medzi tamojšími súdruhmi.

Jako sa usadil ku stolu vo Veľkom Litre, koho tam našiel ako Pavla Malinského. Vyžaloval mu svoj nezdar. Pavol Malinský rozpálil sa nemalým hnevom. Za každým štrngnutím zlostnejšie zúrili.

— Treba ukázať tomu namyslenému Janovi Sivoňovi, že je socializmus neohrozená moc! Neohrozená moc!

Natoľko sa zaujal veci Gregora Kresanicu, že nepochytre žiadal svolaf shromaždenie v tejto záležitosti od spolkového predsedu Petra Sivoňa.

Vskutku, do mimoriadneho shromaždenia sišli sa stehlikovski socialisti, ktorí sa až haňbili, že im kortošovanie tak škaredo vypadlo. Zahoreli pomstou. Pavol Malinský vymudroval, aby sa sišli nie na zvyčajnom mieste, lež v jeho zahrade. Tam sa môžu pokojnejšie poradiť. V podvečer v jarnom čase nechodia ešte veľmi ľudia okolo zahrad.

Na prostriedku zanedbanej zahrady Malinského stál starý, košatý orech. Pod ním na stromových pňoch sediac, radili sa apoštolovia nového vykúpenia sveta. Gazda Pavol s dobrým vínkom čakal prichodiacich a postaral sa o to, aby po shromaždení bolo niečo i pod zuby.

Rozčulene pojednávali záležitosť. Predseda Peter Sivoň, za dobré uznal poznamenaf, že Jano Sivoň,

ktorý ich namáhanie takto potupne prekazil, je mu sice brat, ale on za to nemôže, že v hlave bratovej nijako nechce svitnúť svetlo socializmu, lež ešte vždy blúdi vo tme starého poriadku. Nechce vplývať v žiad-

Sivoň, ba ešte i iní. Zavčasu treba utlačiť takéto nepriateľské snahy. Musíme ho nejakým nastrašiť. Nech pocíti neohrozenú moc socializmu!

— Na toto ozve sa volakto :

Narodenie Jezuliatka.

nom smere na súdruhov, nech rozhodnú dľa najlepšieho dobrozdania svojho.

Za tým ozval sa Pavol Malinský. Veľmi ohnive a rozhorčene predniesol veľkú krivdu socialdemokratických zásad. Nahnevaný žiadal, aby spolok prísne potrestal Jána Sivoňa, neverného súdruha, zraďu, ako povedal. Lebo ináč ešte bezočivejším bude ten Jano

— Napíšeme mu karhajúci list.

— Že čo? List? — ozval sa s pohrdavým hlasom Pavol Malinský. — Trafilo by mu to ešte po srsti. Kúsok mizerného papiera? Takáto habská zbraň nesluší sa k nášmu odhodlanému boju. Ja myslím — pokračoval — že nejakým revolučným spôsobom treba takémuto namyslenému nepriateľovi nahnať strachu.

Niečo takého učiňme, čo ho náležite odstraší, čo ho nazpät cúfne.

Zastal na minútku, že sa azda len ozve voľakto; ale keď videl, že súdruhovia neopovážia sa vypovedať v hlave im vrtiace myšlienky, nuž vypovedal on.

— Urobme mu nejakú škodu, čo ho ešte neožobráči, ale ho aspoň nastraší. Na príkad... na príklad... podpálme mu jednu kopu sena; zaostalo mu ešte od jaseni v zahrade.

(Pokrač. nasl.)

CHYRNIK.

Všetkým cteným dopisovateľom, čitateľom a čitateľkám «Krešťana» prajeme s týmto šťastlivé sviatky.

Jeho veličenstvo kráľ tohoročné vianočné sviatky v najlepšom zdraví trávi v Schönbrunne, kde stále sdržuje sa i arcikňažna Valéria s jej dietkami.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Ján Izsak kaplán z Veľkých Kostolian za administrátora poslaný je do obce Felsőszöllős. Ako kapláni prelození sú: Matias Kelemen z Veľkých Šuroviec do Veľkých Kostolian, P. Kovács z Barstaszár do Gyerku, Julius Biró z Nemcsény do Barstaszár, Gaspar Kianieska z Marianostrá do Nemcsény.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 11. decembra v sprievode svojho sekretára Štefana Hartsár odcestoval do Bardijova a tamojšiemu veľazaslúženému opátovi farárovi Antonovi Korányimu znakom svojej ucty osobne odovzdal pápežské bréve, ktorým sv. otec Pius X. vymenoval ho za pápežského praeláta. — Spolok košických katolíckych tovaryšov 9. decembra k úcte nepoškvrnene počatej Panny Marie odbavoval peknú slávnosť, z ktorej príležitosti hlboko poučnú prednášku držal biskupský obradník Franc Holló. — Stoličný výbor 19. decembra odbavoval rindne zimné shromaždenie na ktorom účasť bral i za výbornika vyvolený Ervín Karsai, direktor katolíckeho hlavného gymnázia prae-monštratenských kňazov. — P. Ladislav Velics jezuita, direktor muzea vychovávateľského ústavu v Kalksburgu 12. a 13. decembra poučné prednášky držal v katolíckom autonomiálnom kruhu, kde tiež aj dr. Alois Erdélyi professor hlavnej reálky zaujímavú prednášku mal o príchode Spasiteľa Ježiša Krista. — Spolok sv. Imricha tunajších juristov 12. decembra vydržoval shromaždenie. — Ján Hajtzinger farár obce Sácz, správca majetku grófa Ladislava Semseyho v Semse, domovní sv. Jozefa opustených dietok daroval dve fúry dreva. —

V košickom katolíckom čitateľnom kruhu 17. decembra zariadili prednášku s názornými obrazmi. — Franc Reich žandár v Semše 10. decembra z luteránskeho vierovyznania slávnostne vrátil sa do lóna katolíckej cirkvi. Katolícke vierovyznanie zložil do rúk farára z Jászóujfalu Jána Zselénszkyho, ktorý peknou rečou privítal ho ako svoju ovečku.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Vesprimský biskup barón karol Hornig penzišnmu ústavu kat. novinárov dal 1000 korún. — Anton Nagy farár obce Sajóvárkony na novú školu v obci Ózd dal 500 korún. — Jágerský kanonok Gabriel Csekó mládeckému spolku hevešskej obce Kál daroval 100 korún a na útraty nových zvonov do tejže obce ale obetoval 1000 korún. — Jágerský arcibiskup kardinál dr. Jozef Samassa na základné obnovenie r. k. školy obce Hajdunánás daroval 6190 korún. — Veľkovaradinský biskupský námestník Anton Fetser svoj rodičovský dom v meste Nagykároly daroval na ciele chlapčinského internátu, ktorý sveril piaristom. — Emerich Soltész farár obce Kalmánd na dobročinné ciele daroval 10.000 korún. — Čanádsky biskup dr. Julius Glattfelder kat. tlačovému spolku poslal 1000 korún a spolu slúbil, že katolícku tlač každý rok podporovať bude podobným obnosom.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Arnold Hoffmann, profesor košických bohoslovcov, vo veľkej dvorane katolíckeho kruhu Rákócziho 10. decembra držal prednášku o moderných vojnách. — Stoličný výbor riadne zimné shromaždenie vybavoval 18. decembra. V neprítomnosti fôišpána shromaždeniu predsedal vicišpán Jozef Tahy. Mestská prirážka ustálená je v 55 percentoch. Nateraz prázdne dve mestské kasárne posial ešte nemohli dať do árendy. Dr. Julius Holénia narádza prítomne, aby jednu kasárňu upotrebili k zariadeniu krajinského ústavu pre šialených, čo by mestu donášalo značného osohu. — Za titulárneho stoličného fiškusa vymenovaný je dr. Karol Ferbstein. — Za ministerského dozorcú ku náhradným zkuškam na tunajšej praeparandii vymenovaný je kráľ. školdozorca Elemér Szabó. — Bardijov: Tunajší veľazaslúžený opát-farár Anton Korányi ako sme výš udali, vymenovaný je za pápežského praeláta, z ktorej príležitosti osobne vyslovili mu blahoželanía osvietený pán biskup, duchovní okresu a početní priatelia a ctitelia jeho svetskí. — Pavel Zaniczky železničný konduktor pozreť chcel je-li v rušni dosť vody a pri tom tak nešťastne padol z rebrika, že na druhý deň zomrel. — Nagysardó: Smrťou v Pánu usnulého farára Jozefa Antolík uprázdnenú faru 22. novembra prevzal nový farár Géza Zsebráczky. Fárnici privítali ho slávnostne. — Pusztamező: Do Sabinova jachajúci vlak na tunajšej stanici vrazil do stojaceho tam vlaku, pri čom na šťastie nikto neprišiel o život. Kolossó: Tunajší občania pri voľbách hlasovali na kandidáta kresťanskej ľudovej strany Antona Korányiho. Hlavný slúžny tunajšieho okresu ale prenasleduje ich za to všemožným spôsobom a chudiakov pokutuje na

30—50 korún, že vraj pre neposlušnosť. Ten hlavný slúžny ozaj nevie čo sú práva ľudu a čo je sloboda. Je celkom neschopný k vedeniu slúžnovského úradu, preto mu radíme, aby sa postaral o iné remeslo, ktorému sa lepšie rozumie.

Chýry zo Spiša. V Starej Vsi dňa 3. decembra zomrel 89-ročný penzionovaný náčelník úradu pozemkových kníh Jozef Rátvay. — V Novej Vsi dňa 2. dec. smrteľné nešťastie potkalo mestského zametáča ulice Samuela Fischera. V ten deň jednému svojmu spoluobyvateľovi pomáhať chcel pri zakálení ošípanej. Ako ošípanú vypustili z maštalky, Fischer vrazil sa na ňu aby ju zaklal. Zlákutá ošípaná ho ale zrútila a chudiak s hlavou tak silne uderil sa o jeden kameň, že zaraz ztratil pamäť a na druhý deň zomrel. — V Spišskej Sobote katolícky advokát dr. Koloman Winkler, ktorý doteraz v Starej Vsi účinkoval, otvoril Právotársku kanceláriu. — Folvarským pohorelcom minister orby dal 700 korún štátnej podpory. — V levočskom lese dňa 2. dec. jedno drevo zadrávil levočského majiteľa hospodára Pavla Krebsa. — Náš stolíčný výbor 13. dec. držal svoje zimné riadne zasadnutie. — V novovesskom katolíckom kruhu Matuš Pajdussák duchovný slovenského kostola 3. dec. pokračoval v svojej kresťansko-sociálnej prednáške. Najbližšie majú zas prednášky držať dr. Anton Teschler lekár, Ján Brezňák čestný kanonik a Koloman Berwaldský r. k. učiteľ. — V Novej Vsi 10. dec. zomrel advokát Otto Klug v 62 roku života svojho. — V Novej Vsi na ostatný jarmok dohnali 1063 kusov rožného statku a 548 koní. Z toho sa predalo 279 kusov rožného statku a 37 koní. V Podhradi dňa 7. dec. v osobe Mikuláša Rostáša a jeho ženy ako aj v osobe Franca Lakatoša a jeho dcéry chytili vybijaných zlodějov, ktorí na jarmoku v ten deň vydržiavanom od viac ľudí ukradli asi 200 korún a všeliakého tovaru. — V Podolinci na uprázdnenú kat. učiteľskú stanicu, na ktorú hlásilo sa 13 učiteľov, vyvolili kolačského učiteľa Franca Fabiana Slovika, syna podolinského učiteľa Ondreja Fabiana Slovika.

Nová učiteľka. V obci Liptószentmárton vyvolili za učiteľku slečnu Annu Polacsek. Srdečne blahoželáme.

Pomery v Zemplínskej. Administratívny výbor stolice zemplínskej za predsedníctva nadžupana Juliusa Mecznera vydržiaval zasadnutie, na ktorom v známost vzal oznámenie podžupana Juliusa Dókusa, že okresného notára v obci Rád Bélu Kemecheyho počas opätovného disciplinárneho pokračovania vyzdvihli z úradu. Podobný osud stihol rýchtára obce Lelesz Pavla Ba-

jusza pre úradnú nedbanlivosť. V slúžnovskom úrade v Homonne zistili, že 6392 korún chyba. Kto však spáchal defraudáciu, nepodarilo sa vypátrať. Podžupan proti hlavnému slúžnemu Mikulášovi Harasztymu a proti slúžnemu Martinovi Hericzovi nariad vyšetrowanie, účtovníka Alexandra Kőrössyho ale vyzdvihol z úradu. — Mesto Sátoraljajuhely na návrh mešťanostu Ondreja Farkasa minle zaviedlo disciplinárne pokračovanie pre rozličné úradné neriady proti administratívne radcovi Bélovi Bogyaymu a vyzdvihlo ho i z jeho postavenia. Uzavretie administratívny výbor odobril, ale nariadil vyšetrowanie aj proti mešťanostovi. Administratívny výbor ďalej zaviedol vyšetrowanie aj proti hlavnému notárovi Mikulášovi Patakymn a proti prisediacemu sirotskej stolice drovi Viktorovi Kellnerovi Administratívny výbor v známost vzal i to, že podžupan hlavného notára v Papháze Barabáša Csiszára vyzdvihol z úradu. — Sú to pekné pomery v tej Zemplínskej.

Svätokrádež v skostoloch krakovských. V minulom mesiaci viac krádeží bolo spáchaných v krakovských kostoloch, Dňa 8. novembra daaký bezbožník z kostola Paulinov na Skalci ukradol päť strieborných slubných darov. Duhého dňa na to zas dakto z kostola sv. Štefana na Piasku z pred oltára Krista Pána ukradol drahý koberec, Onedlho po tom v kostole Františkánov chytili jednu ženu z Bronovic menom Katarina Kapustova práve vtedy, keď lampy kradla. Tú diabolskú ženu podozrievajú i z toho, že ona zpáchala krádeže tak v kostole Božieho Tela ako aj v kostole sv. Mikuláša. Ako že nás Pán Boh má požeňovať, keď nektorí ľudia už natoľko opovrhujú prísne príkazy božie, že ani Bohu zasväteným veciam nedajú pokoja?

Zabil ho kôň. Z Turč. Sv. Martina píšu, že kočíš Ján Dreva tieto dni akiste v opilom stave išiel do maštale a tak sa zdá, že trápil kone, ktoré boli svereného jeho opatere, medzi čím jedon kôň tak kopnul kočíša, že o krátky čas zomrel.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu pisané noviny. Takéto noviny sú «Kreštan». «Kreštan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtkosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho ťaroch. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcellovani na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bar komu ochotne odpoveda.

DOPISY.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Od Trenčína.

Otený Pán Redaktor!

Pozdravujem Vás sredečne a mnoho zdaru prajem Vám k boju, ktorý Vy, jak v našom Kresťane, tak i kresťanská ľudová strana, spojenými silami vedete v záujme katolíctva Uhorska. Len smele napred. Neslobodno lakaf sa nepriateľa. Aj nám čitateľom lepšie sa páči, keď rezko dobíjate na útočníkov hradieb katolicizmu. V politickom boji neplatí tá zásada: «kto teba kameňom, ty do neho chleбом». To by zle vyzeralo s nami katolikmi, keby sme sa i v politike tejto zásady držali. Veď naši nepriatelia vždy a jednotajne s vybrúsenou zbraňou vrhajú sa na nás. Ich kanóny a pušky nabité sú s najnovšími nábitkami. Tí ver nehľadia, aby len jedného, dvoch katolíkov trafili, lež pália na nás všetkých. Aj my si musíme zariadiť naše arzenále, práve tak, ako oni si svoje zariadili. Naši nepriatelia útočia na katolíkov dľa dobre vypracovaného bojovného plánu. Robia to za každej príležitosti: či v novinách, či v shromaždeniach, či pri voľbách, či v stoličných úradoch, či vo freimaurerských lôžach. Tak sa máme i my zorganizovať. Predplácať si Kresťana a ho rozširovať, aby ani z jedného katolíckeho domu nechyboval. Neslobodno harovať tie štyri koruny čo predplatné. Kto si ho sám nevládze zadovážiť, nech sa viacerí poskladajú na jeden výtisk. Nenie dost len čítať Kresťana, lež treba aj písať doň! V každej obci sa príhodi dačo, čo obecenstvo zaujíma. Mnohokrát sa stanú krivdy jednotlivcom alebo celej obci. Sem s tým pred verejnosť do Kresťana! Neslobodno zamlčať prechmaty úradských. Do Kresťana s nimi, lebo len tak očistíme náš verejný život od tyranov a trýzniteľov ľudu. Pri tom nutno je prisne konať povinnosti dobrého kresťana jak v rodine, tak i v kostole a vo verejnom živote. Neslobodno haňbiť sa za vieru. Máme ju smele vyznávať a brániť proti tupiteľom. Katolíik iba ku katolíikovi nech sa vine. Všetci za jedného, jeden za všetkých. Tak bude z nás sila nepremožitelná.

S kresťanským pozdravom

Bojovník.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Rabčice (Orava).

Velactený Pán Redaktor.

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresťane».

Chcem v krátkosti opísať jednu krásnu udalosť, ktorej svedkovia boli sme po tieto dni v našej obci.

Sladké city prenikajú naše srdcia, kedykoľvek si spomeneme na túto udalosť. Nebude snád od vecí, niečo takého uverejniť ku povzbudeniu iných našich spoluveriacich kresťanov a katolíkov.

Odumretím nášeho bývalého pána farára Jána Miklušica, ostali sme osirotené ovečky, bez duševnej potechy; tým viac, ponač tenže v Pánu zosnulý duchovný pastier náš, od viac rokov chorľavel, trpel na bolenie hlavy, tak že niekdy nebol vstave za viac dní vybaviť služby božie, tak že ku koncu jeho života takmer za tri mesiace ostali sme celkom bez duševnej potechy. Nedeľnejšie služby božie odbavovali nám páni kapláni zo susednej Rabče a Lipnice. Za to prítomne vyslovujeme vrelé vďaky tak im ako aj ich pánom princípalom, že nám ich posielali.

Slutoval sa nad našou duševnou biedou náš najdôstojnejší arcipastier osvietený pán biskup spišský, ktorý keď videl, že sme opustené siroty, poslal nám duchovného Otca, horlivého to kňaza, z Hornieho Slavkova, pána Ondreja Marhevka. Za túto jeho láskavosť a otcovskú starostlivosť o nás opustené ovečky v poníženosti apokore osvietenému pánu biskupovi padáme k nohám a vyslovujeme mu naše najsrdečnejšie vďaky. Dobrotivý Otec náš nebeský nech nám ho dlho živí a pri dobrom zdraví udržuje! To je vrúcna prosba naša ku najvyššiemu, pri každej našej pobožnosti.

Keď po našej obci rozletela sa tá radostná zvesť, že sme už nie siroty — pripravám k prijatiu noveho duchovného nebolo konca kraja. Starí i mladí, zarovnak aj deti, všetko bolo na nohách. Jední robili krásnu bránu, ktorú okrem krásnych vencov, záclon a zástav v krajinských farbách zdobil krásny vitajúci nápis: «Duchovný Otče vítame Vás!» Keď konečne svitol túžebný deň jeho priechodu k nám, na výstrel z mažiarov, znakom toho, že náš duchovný otec prichádza, celá obec hrnula sa ku bráne, privítal svojho duchovného otca. A ako prišiel ku bráne, spolu i s dôstojným pánom kanonikom a okresným dekanom Jozefom Murdzsák. Prichodiacich čakaly školské dietky čisto oblečené, pre pána farára s vencami v rukách a ministranti v kostolnom obleku. Za tým z pomedzi prítomných vystúpil nižepodpísaný a krátkou rečou privítal pána farára, načo tenže, čo výborný rečník, zbehlou rečou odpovedal tak do duše a srdca, že sme všetci plakali od radosti. Po tom staršie panny v bielom rúchu oblečené, veľký krásny veniec položily k nohám pána farára so slovami: «Duchovný otče náš: Zkladáme tento veniec k vašim nohám, buďte strážcom a otcom našim!»

Pri zvukoch kostolnej hudby a hlahole zvonov v sprievode nábožnej piesne, pána farára spolu i s pánom kanonikom a dekanom odprovadili sme potom do chrámu božieho. Po cdspievaní Veni Sancte dôstojný pán kanonik dekan i s pánom farárom cez množstvo veriacich leň ťažko mohli sa dostať do farského príbytku.

Daj že Pane Bože, tak vzdycháme, novému pánu

farárovi našemu stáleho zdravia, dlhého života a nám tej milosti. aby cez mnohé roky medzi nami účinkoval mohol ku sláve cirkvi a k duševnému i telesnému blahu našemu. Takto sa zkončila prvá naša slávuosť.

(Dokončenie nasleduje.)

Peter Borovj, roľník.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom mi-
lom «Kresfane».

V našej stolici počiatkom decembra znovu otvori-
li sa osemtyždňové košíkarske naukobehy v Smižanoch,
v Illašovciach, vo Vyšnej Lesnej, v Žakovciach, v
Relove, v Nižných Lapsoch, v Richvalde a v Kubachoch.
Vo februári a v marci podobné naukobehy zavedené
budú zas v iných obciach.

Znovu opakujem, že tie naukobehy vyplatia sa len
v tom páde, jestli na tých miestach so štátnou pod-
porou sriadené budú vrbové sady. Ináč takrečeno všetka
práca a všetky útraty sú daromné a zbytočné. Rich-
valdský výbor ešte minulej zimy uzavrel, že v obci za-
riadi sa taký sad, ľudový ablegát Ľubovenského okresu
Anton *Beszkid* aj hneď vyprostredkoval 200 korunovú
štátnu podporu. V gazdovskom, v domáco-priemyselnom
ohľade akoby na mnohých miestach na svoju vlastnú
škodu nechcel napredovať náš slovenský ľud. A predsa
by i v tom ohľade malo byť našim heslom: Napred k
lepšej budúcnosti!

S Bohom

Spišský spravodajca

Richvald, Krištályfalu (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

Naša miestna organizácia Katolíckej Ľudovej Jed-
noiy v prvú nedeľu adventovú držala svoju prvú zimnú
poradu. Náš pán farár držal nám prednášku o bránení
katolíckych škôl, povzbudzoval nás, aby sme ako verní
katolíci žiadnej obety nešanovali k zachovaniu a k
rozkvetu náboženskej školy, bo katolícka škola je akoby
vlastná sestra kostola.

Pozdravili sme listovne baróna Barkóczyho a mi-
nistrovi výučby poslali sme nasledujúci príspevok:

«S hlbokou úctou dáme na známosť vašej excel-
lencii, že z príležitosti dnes držanej porady, 87 údovia
ríchvaldskej organizácie Kat. Ľudovej Jednoty pozdra-
vili sme baróna Alexandra Barkóczyho ako neohrože-
ného bojovníka katolíckej výučby. Dôverujeme v kato-
lickom presvedčení vašej excellencie, že slobodnomu-
rárske vystupovanie silnou rukou zahatíte a že barónovi
Barkóczymu aj naďalej príležitosť dáte k pričínlivému
napomáhaniu katolíckej výučby.» Krištályfalu (Spiš) dňa

3. decembra 1911. Franc Kein r. k. Farár. ako miestny
správca Jednoty, Jozef Oravec r. k. učiteľ, Jozef
Meresák gazda, Sebastin Gonszorcik gazda, Jozef
Michna gazda ako vodcovia skupenín.

S kresťanským pozdravom

Jeden prítomný úd Jednoty.

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore
Levočskej ďalej obetovali:

Maria Keltronits z Viedne 23.50 koruny, Kráľovna
sv. Ruženca 298.32, Anna Kelišek z Košíc 10.— Maria
Bdžon zo Smižan 10.—, Ján Kompanik 4.— a Anna
Marfiak z Ameriky 20.—, N. N. z Turdošina 2.—,
Anna Vrašťák z Malého Borového —.56, Processia z
Košíc 15.—, Spolok sv. Ruž. v Zakarovciach 20.—,
Michal Senič z Csemerno 8.—, Jozef Santner z Tižite
4.—, Katarina Lunovič z Košíc 2.—, Maria Ber z Mi-
slye 4.—, Katarina a Michal Patrik z Panyóc 2.—,
Spolok z Kavecsán 6.—, Spolok sv. Ruž. z Kisladna
11.—, A. Szabó z Košíc 8.—, Pavel Meistrik z Rovnej
2.—, Anna Loyda z Pohorelly 2.—, Helena Czibula z
Baczu 2.—, Ján Šofa a súdruhovia 5.—, Zuzana Paroš
a súdruhovia 2.40, Estera Orolin a súdruhovia 8.92,
z Harsaku 20.60, Processia z Prešova 25.80, Processia
z Košíc 10.—, Ján Golkó zo Salgó 6.—, Processia z
Jernye 35.60 korun.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká po-
treba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský
Urad», Lócse (Szepesmegye). (Pokrač. nasl.)

Rozmary a Žarty.

Omyl. Tej noci som ani oko nezavrel, lebo na-
miesto prášku na blchy. vsypal som do postele šnupa-
vého tabáku. Blchy tak začaly kýchať, že nebolo rady
a koniec bolo mojho spania.

*

Šikovný počtovník. — Povedzte mi, Móricleben,
či váš malý Heršliček už dobre zná rátať?

— Výborne! Pri spočítaní vždy mu viac vynde!

*

Náhle manželstvo. Hirschlberg k jednému py-
tačovi:

— Čujte vy, Blau, ja s mojou najmladšou dcérou
dám 30 tisíc korun, so staršou 50 tisíc korun. No,
ktorú si volíte?

— Prosím pane Hirschlberg. či nemáte ešte star-
šiu dcéru?

— Mám, Reginu. Tá dostane 70 tisíc.

— Pane Hirschberg, Ja by som sa so slečnou Reginou ešte tohoto týždňa chcel sobášif.

— Prečo? Však je nie tak náhlo.

— Ale prosím! Škoda je úrokov!

Pri súde. — Či sa nehanbite, Kohn, ako žid, v sobotu ste kradnul!

— Prosím, pán sudca, ja som nie ortodoksom.

— A potom, prečo ste ukradnul tých 500 korún?

— Preto, prosím, lebo som viac nenašiel.

Odkazy redakcie.

Š. St. P., J. K. Sz., F. K. K. Šťastlivé sviatky!

B. H. V. Bezmenné rukopisy neslobodno uverejniť.

S. B. M. Vo vašej záležitosti najlepšiu radu zdarma a ochotne dá vám právobraná kancelária Katolíckej Eudovej Jednoty.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 18. decembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor. 23:20—24:10
» stolnobelohradská, nová...	« 22:85—23:50
» peštianska, nová	« 23:20—23:75
« banátska, nová...	« 23:20—23:90
Jačmeň nový, prvotriedny	« 18:80—19:20
Raž prvotriedna	« 19:85—20:00
« druhotriedna	« 19:40—19:75
Ovos prvotriedny	« 19:40—19:80
« druhotriedny	« 19:00—19:20
Kukurica	« 16:80—17:10
Konopné sáme	« 29:50—31:00
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 180:00—190:00
« lucerna	« 120:00—136:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:00	17:60	17:20	16:80	16:40	16:00	15:50
č.		7	7½		8		
K.		15:00	14:40		9:80		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

A vonatok indulása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. november hó 8-tól.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
hová				hová				honnán				honnán			
1110	5:45	sz. v.	Balatonfüred, Tapolca	612	12:20	sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget	389	5:10	v. v.	Berlin, Ruttká	323	12:10	sz. v.	Gödöllő
310	5:50	«	Hatvan	1008	12:20	«	Zágráb, Fiume, Eszék	645	5:20	tszsz.	Debrecen, Nagyvárad	1201	12:15	gy. v.	Sarajevo, Szabadka
22	6:20	«	Bicske	314	12:30	«	Hatvan	309	5:30	sz. v.	Hatvan	611	12:30	sz. v.	Bukarest, Arad
302	6:25	gy. v.	Ruttká, Poprád-Felka	10	12:35	«	Szombathely, Wien	1905	5:30	sz. v.	Bród, Eszék, Pécs	919	12:45	«	Kunszentmiklós-Tass
8	6:40	sz. v.	Wien, Graz, Sopron	914	12:50	«	Ujvidek, Sarajevo	609	5:45	«	Brassó, Arad	301	12:50	gy. v.	Berlin, Ruttká
1502	6:45	gy. v.	Kassa, Csorba	1504	1:20	gy. v.	Kassa, Poprád-Felka	909	5:45	«	Sofia, Bród, Belgrád	903	1:00	«	Konstantinápoly
1506	6:55	sz. v.	Kassa Csorba	318	1:35	sz. v.	Gödöllő	19	5:55	«	Torbágy	401	1:05	«	Sátorajauhely
1002	7:00	gy. v.	Fiume, Torino, Róma,	1304	1:40	gy. v.	Fehring, Graz	313	6:00	«	Arad, Bukarest	7	1:10	sz. v.	Wien, Sopron
602	7:05	«	Pécs, Vinkovce	604	2:00	«	Arad, Bukarest	17	6:05	«	Wien, Páris	601	1:25	gy. v.	Bukarest, Arad
906	7:10	«	Arad, Brassó	4	2:05	«	Wien, Páris	1707	6:15	«	S.-aljuh., Lemberg, Kassa	1	1:30	«	London, Páris, Wien
402	7:20	«	Belgrád, Sofia, Sarajevo	404	2:15	«	S.-aljuh., Lemberg, Kassa	11	6:25	«	Kiskörös	1901	1:40	«	Eszék, Pécs
1302	7:25	«	(Stryj, Lemberg,	916	2:20	sz. v.	Hatvan	407	6:30	«	Wien	1301	2:10	«	Graz, Fehring
312	7:30	sz. v.	Máramarossziget	318	2:20	«	Pécel	1007	6:50	«	Lemberg, Kassa, M. Sziget	325	2:15	sz. v.	Hatvan
908	7:45	«	Fehring, Graz, Trieszt	320	2:30	«	Bicske	1505	7:00	«	Gödöllő	1501	2:30	gy. v.	Lemberg, Kassa
608	8:00	«	Gödöllő	26	2:30	«	Szolnok	1305	7:10	«	Csorba, Kassa	327	4:20	sz. v.	Pécel
406	8:10	«	Belgrád, Sofia, Vinkovce	512	2:40	«	Szolnok	509	7:20	«	Graz, Fehring	329	5:25	«	Gödöllő
508	8:20	«	Arad, Brassó	1202	2:45	gy. v.	Szabadka, Sarajevo	911	7:25	«	Brassó, Kolozsvár	15	6:25	«	Győr
1906	8:25	«	Munkács, Lawocne	1902	2:55	«	Tapolca, Eszék	817	7:30	«	Sarajevo, India	3	6:35	gy. v.	Wien, Graz
306	8:35	«	Kolozsvár, Brassó	304	3:00	«	Ruttká, Berlin	819	7:40	«	Gödöllő	507	6:40	sz. v.	Brassó, Debrecen
1706	8:45	«	Tapolca, Eszék, Bród	904	3:20	«	Zombor, Belgr., Konstantin.	21	7:45	«	Hatvan	421	6:55	v. v.	Szerencs
2	9:20	gy. v.	Ruttká, Berlin	1022	3:30	v. v.	Paks	1003	8:00	gy. v.	Róma, Triest, Fiume	907	7:20	sz. v.	Sofia, Belgrád, Dália
24	11:55	sz. v.	M.-Sziget, Stanislaw	18	4:25	sz. v.	Komárom	1509	8:15	sz. v.	Csorba, Kassa	607	7:25	«	Bukarest, Arad
			Wien, Sopron	322	4:25	«	Gödöllő	1021	8:20	v. v.	Paks	305	7:35	«	Berlin, Ruttká
			Bicske	606	5:00	gy. v.	Arad, Tóvis	515	8:35	sz. v.	Bukarest, Kolozsvár	25	7:45	«	Bicske
				410	5:10	sz. v.	Miskolc	821	8:45	«	Hatvan	405	8:00	«	Lavone, Máramarossziget
				6	5:15	gy. v.	Győr, Sopron, Szombathely,	13	9:20	«	Győr	1009	8:05	«	Fiume, Bród, Pécs
				324	5:20	sz. v.	Gödöllő	307	9:25	«	Berlin, Ruttká	1705	8:20	«	Stanislaw, M.-Sziget
				514 ¹⁾	5:40	«	Nagykátá, Szolnok	1005 ¹⁾	9:35	gy. v.	Fiume, Tapolca	9	8:45	«	Wien, Graz
				1004	6:15	gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Napoly	913	9:55	sz. v.	Szabadka	1507	8:50	«	Csorba, Kassa
				510	6:15	sz. v.	Kolozsvár, Brassó	5	10:05	gy. v.	Bruck-K., Szombat-	27	9:00	«	Bicske
				326	6:25	«	Pécel	409	10:20	sz. v.	hely, Sopron	331	9:10	«	Pécel
				328	6:40	«	Hatvan	23	10:45	«	Miskolc	303	9:20	gy. v.	Berlin, Ruttká
				918	6:45	«	Kunszentmiklós-Tass	605	11:25	gy. v.	Bicske	29	9:25	sz. v.	Triest, Szekesfehervár
				516 ¹⁾	6:55	«	Nagykátá, Szolnok				1001	9:35	gy. v.	Róma, Fiume, Pécs	
				28	7:00	«	Bicske				603	9:35	«	Brassa, Arad, Stanislaw	
				1708	7:10	«	M.-Sziget, Stanislaw				915	9:45	sz. v.	Kiskörös	
				16	7:20	«	Győr, Triest				468	9:55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget	
				832	7:35	«	Hatvan				905	10:00	«	Sofia, Sarajevo	
				1008 ²⁾	7:40	gy. v.	Zágráb, Fiume				1303	10:10	«	Graz, Triest	
				1508	8:00	sz. v.	Kassa, Csorba				333	10:25	sz. v.	Gödöllő	
				910	8:00	«	India, Sarajevo				517	10:35	«	Nagykátá	
				1908	8:25	«	Pécs, Bród				1503	10:50	gy. v.	Csorba, Kassa	
				834	8:40	«	Gödöllő				1907	10:55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca	
				518 ³⁾	9:05	«	Szolnok								
				1308	9:15	«	Győr, Graz								
				610	9:30	«	Arad, Brassó								
				1510	10:00	«	Kassa, Csorba								
				838	10:05	«	Pécel								
				912	10:10	«	Bród, Belgrád, Sofia								
				1010	10:25	«	Fiume, Napoly								
				408	10:25	«	Kassa, Lemberg								
				12	10:50	«	Szombathely, Wien								
				838	11:10	v. v.	Ruttká, Berlin								
				614	11:25	sz. v.	Arad, Debrecen								
				422	11:35	v. v.	Kassa, Szerencs								

1) Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
2) Csak február 15-től közlekedik.
3) Csak szombaton közlekedik.

1) Fiumeről Adony-Pusztaszabolcsig csak február 15-től közlekedik.
2) Csak hétfőn közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelejt.

511 ¹⁾	4:40	sz. v.	Tápiósztyl-Tápiósztyl
513	5:00	«	Nagykátá
311	5:50	«	Gödöllő
917	8:17	«	Kunszentmiklós-Tass

Strova :

Otruby drobné	kor.	13:00—13:20
“ hrubé	“	13:10—13:30
Fazula veľká biela	“	27:00—29:00
Fazula strakavá	“	34:00—34:50
Zemiaky (hornouhorské) biele	“	—
“ “ ružové	“	—
“ “ žlté	“	—
Hrach lúpaný	“	29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	“	30:00—32:00
Šošovica čistá	“	40:00—63:00
Proso	“	18:00—20:20
Rasca (kmín)	“	78:00—78:00
Mak	“	106:00—125:00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články :

Sviňská masť budapeštianska	kor.	154:00—155:00
Slanina mestská 4-kusová	“	132:00—133:00
“ “ 3-kusová	“	133:00—134:00

Koloniálny tovar :

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	48:00—48:00
“ “ White-Star (***)	“	43:00—43:00
Cukor v klobúkoch	“	102:00—102,50
“ kockový	“	104:50—104:50
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	“	72:00—76:50
Spiritus rafinovaný, odanený vo veľkom	“	220:00—221:50

KEĎ KAŠLETE,

ste zašlajmovaný, zachrípnutý, máte nátku, ste bez chuti k jedeniu, ťažko dýchate a potíte sa v noci,

keď bolesť cítite v prsiach, keď vás trápia katarrahlné choroby, je to znakom toho, že ste sa prechladol alebo dostal influenzu, prečo aj na mieste je, odvrátením menších neduhov, zabezpečiť sa pred ťažkými chorobami. Tomuto cieľu najlepšie zodpovie zlatou medailou a diplomom uznania vyznačený, mnohými lekármi odporúčaný

Örkény-ho LIPOMEDOVÝ sirup

Dobrodejné pôsobenie tohoto výborného prostriedku dokazujú početné listiny uznania. Vzornú fľašku za 3 kor.,

veľká fľaška za 5 korun alebo 3 fľašky za 15 korun franko objednať možno s poštovou dobierkou výlučne v hlavnom sklade

HUGO ÖRKÉNY-HO LEKÁREŇ
Budapest, Tököly-u. 28. Sklad 103.

Najlepší český prameň k objednaní.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie paperie z prs 12 K, Pri obľadení 5 kg. franko.

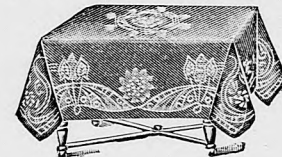
Hotové postele

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá, 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14,70 K, 17,80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4,50 K, 5 K, 5,20 K, 5,70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12,50, 14,80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Stolové a posteľné garnitúry

v najsolidnejšom a najmódnejšom prevedení! — Žiadne riziko! Záměna dovolená, alebo peniaze späť! Č. 2081.

Bouerette garnitúra (2 posteľné prikrývadlá asi 140×190 a 1 obrus asi 138×138 cm.) so zatkanou peknou kvetinovou obrubou z vlny borodočervenej, alebo olivovej farby v konkurenčnej jakosti K 11-50. Jednotlivé posteľné prikrývadlá K 4-20. Jeden obrus K 3-10. Č 2165. To isté v lepšej jakosti K 13.— Jednotlivé prikrývadlá K 4-75. Jednotlivé obrusy K 3-50. Garnitúry v jemnejšom prevedení, v hojných zvrškách K 15—, 16—, 18—, 20— a vyše. Bohatý výber v mojom hl. cenníku.

Rozposiela na dobierku svetová firma c. a k. dvorný dodávateľ **Hanns Konrad**, vývozný obchod. Brüx číslo 2835. Čechy. Pítajte moju hlavný cenník s ca. 4000 obrázkami darm. a franko.

Najlacnejší bezpečný stroj k holeniu

k pohodznému a bezpečnému upotrebeniu No. 8710. Najnovší bezpečný stroj k holeniu fajnovu niklovaný s dvojezným nožom, odporúča sa zolašte pre nezhblých, bo každé poranenie je vytsvrené, holi práve tak chytro ako britva K 2.20. No. 8778. Najlacnejší niklovaný stroj k holeniu, s dobrým dvoj-

rezným nožom K 1.30. No. 8710^{1/2}. Tenistý stroj s 3 dvojeznými nožmi K 2.80. Dvojezové rezerv nože kus po 30 h., tucet K 3.20. Žiadne riziko. — Záměna povolena alebo návrat peňazi. S poštovou do erkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi, bezprostredne súkromníkom zasiela všestranne známy svetochýrny obvod

HANNIS KONRAD cis. a král. dvorný zasielca

Brüx, číslo 2838. Čechy.)

Obrázkový cenník so 4000 vyobrazením na žiadosť posielca sa každému zdarma a franko.

Verte**že slanovinový lieh sily**

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korun franko posielca 3 veľké alebo 6 stredných fľašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Ku povšimnutiu pánom gazdom!

Role (v troch kusoch) 5 julár, 177 □ siah, lúka 807 □ siah, humno (paľa) so zahradou 253 □ siah, mladá hora 1260 □ siah sú k odporedaniu. Vývod dá: Anton Csernyik, lilava (Trencsénmegye)

Oznamy prijíma administracia

„Kreštan“

■ ■ Budapest, ■ ■ Szentkirályi-u. 28.

Viac ako 4000

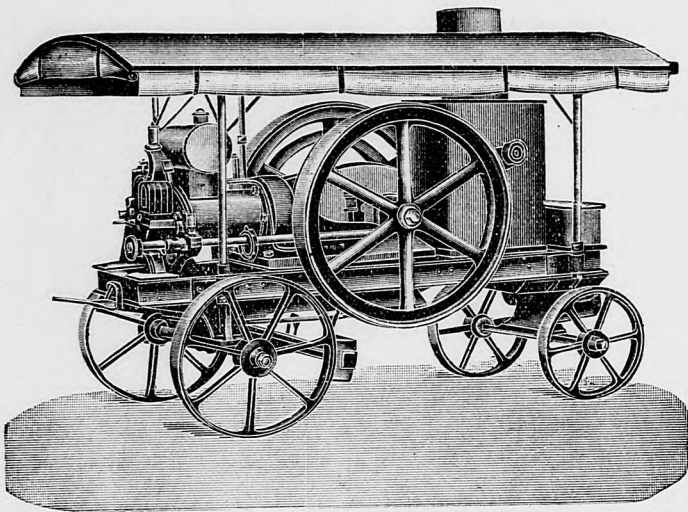
vyobrazenia

potrebných článkov, a každého druhu predmetov k darovaniu, obsahuje moju najnovší hlav. cenník, ktorý na žiadosť každému posielca

zadarmo

cis. a král. dvorný zasielca **Hanns Konrad** Brüx číslo 2848. (Čechy.)

Pri objednávkach na naše ohlasy, prosíme odvolávať sa vždy na náš časopis.

Svojím pp. odberateľom a priaznivcom prajem týmto
veselé vianoce a šťastny nový sok!

F. Haša

dielňa strojov hospodárskych

Trnava (Nagyszombat).

Fil. sklad strojov: Velké Tapolčany.

☞ Cenníky zdarma! ☜

Najlepšie hodinky

vyznač. zlatou a striebornou medailou zaslala svetoznáma
firma — prvá dieľňa hodín

K 4.-

HANNS KONRAD

c. a kr. dvor. zaslalca

BRÜX číslo 2827. (Čechy).

K 6.80

Nickel-System-
Roskopf-patent ho-
dinky K 4.-. Tiež

s duplovan. kepienkom K 6.8.-.

Svätsarkého systému Ros-
kopf-patent hodinky a 5.-.

Echt strieborné remontoar
hodinky s «Gloria» strojom

K 8.40. Tula remon. hodinky

s duplov. kepienkom K 9.50.

Súbežné budičky K 2.90.

II. kvality K 2.50.

Svarzvaldské hodinky K 2.50.

Žiadne riziko! Výmena povo-
lená alebo návrat pe azí.

Posla sa s poštovou do-
bierkou alebo pri predbež-
nom zaplatení peňazi.

lavn e ník s viacej ako 4000 vyobrazeniami na žiadostpo-
siela sa každému franko a zdarma.

Lacné česke perie!

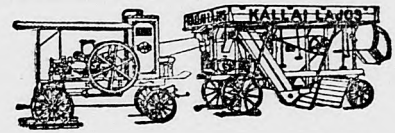

5 kilo nové
tmavé driapané
9.80 K, lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako snáh
mäkké jak pá-
per, drapané 30.

36, 42 K. — **Hotové posteľe.**
Z červeného činovatu 1 dobre
naplnená perina, alebo 1 zpodná
perina 180 cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.-, 12.-, 15.-, 18.-
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
18.-, 15.-, 18.-, 21.-. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.-,
3.50, 4.-, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vôle.
Trojdiľovú srstennú matrac na
jednu postel K 27.- lepšej ja-
kovosti K 33. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovoľuje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy).

Hľadám učňov

na obuvníctvo, z poriadnej
rodiny **Ladislav Majbo**
Budapest, VI. Váci ut 97.

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke lífruje najchýrnejšie motor-
mátiace stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom **Kállai**.

Hroznú chybu

pacha, kto nebol obuzretný a proti neuhom pakostnice,
fotížiťo proti lámke, pichaniu, lúpaniu, klaníu, proti b eniu
v drieku a v kostach, jedným slovom proti rheume atd. nie
pôvodný **KRIEGNEROV**

REPARATOR

lež všeliaké iné padelania potreboval. — Zvlášte odporúčame
preto každému na rheuma chorému a vôbec každému, čo
následkom prechladnutia alebo prievanu na výšudané choroby
trpí, aby hneď potreboval pôvodný **KRIEGNEROV**

REPARATOR

ktorý doraba výlučne len

Kriegnerová lekáreň Budapest, Baross-utca 3.

Listy s objednaním treba teda upraviť len na túto adresu
Malá flaška 1 koruna, veľká flaška 2 koruny. Poštou 5 malých
flašiek franko 5 korún, alebo 6 veľkých flašiek 6 korún
s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazi.

Tento vyprobovaný prastarý liek lepší je, ako ktorýkoľvek
slanovinový lieh, bo už po jedonkratnom požení lieči a
nieen utišuje, lež celkom zastavuje bofasti. — Pri kúpe
treba pozor dávať, aby miesto pôvodného lieku nemocný
nekúpil bezcenné padelania.

Pekný a praktičný dar vianočný pre každého!

Darom dáme 3000 párov topánok.

Cieľom uvedenia do obchodu výborných chevre topánok na šnorovanie, odhodlali sme sa
do daru dať 3000 párov topánok a len sta náhradu pri 3 pároch topánok žiadame ako
cenu práce 14 korún.

Topánky naše vyhotovené sú z najlepšej kože, elegantného dórubu (v moderných
formách) a 3 páry ináč koštujú 36 korún.

My teda skutočne do daru dávame naše topánky a len to
žiadame, aby dóruby našej dielne v kruhoch známych boli od-
porúčané.

Naša dielňa, rozumie sa, zaslala topánky jedine najlepšej
jakosti, bo ráta na rozsiahle odporúčanie a na osoh pri pozdej-
ších objednávkach. Objednávky i naše do daru dané topánky
douchodia k nám v tak veľkom počte, že na pohotove jestvujúca zá-
soba čo skoro sa mine. Kto teda túto príležitosť upotrebit chce,
do 31 decembra pošle svoje objednanie a dostane 3 páry
topánok, s ktorými v každom ohľade nanajvyš bude spokojný.

Na žiadosť zaslialame topánky na šnorovanie pre mužských
pre ženské dla numeru alebo vo veľkosti centimetrov. Nezod-
povedné bereme zpiatky, tak že vytvorené je každé riziko.
Zasliala s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní
obnosu

Dielňana topánky v Osviecim 129. Rakúsko.

